

УДК 619.616.61:636.39

СЛЮСАРЕНКО С.В., аспірант; ГОЛОВАХА В.І., д-р вет. наук;

ПІДДУБНЯК О.В., канд. вет. наук; СЛЮСАРЕНКО А.О., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: nauka@btsau.kiev.ua

ВІКОВА ДИНАМІКА ПОКАЗНИКІВ РЕНАЛЬНОГО СТАТУСУ У КІЗ

Зміни ренального статусу у кіз недостатньо вивчені, тому нефропатії у них здебільшого не діагностуються, що нерідко призводить до передчасного вибраковування цих тварин. Мета роботи полягала у вивченні вікової динаміки показників ренальної системи у нечистопорідних кіз.

Для проведення дослідної роботи відібрали клінічно здорових нечистопорідних кіз приватного сектору. Тварин розділили на 5 груп: перша – кози 5–6 міс. віку; друга – 12-; третя – 15–18-міс. віку; четверта – 3–5-річні тварини і п'ята – кози старше 6-річного віку. Сечу і кров відбирали вранці до першої годівлі тварин.

Сеча кіз прозора, водянистої консистенції, з легким специфічним запахом. Колір її у 91,8 % кіз 5–18-міс. віку від солом'яно-жовтого до жовтого; у трирічних і старше – крім вищеписаних, темно-жовтий і темно-жовтий з зеленуватим та світло-коричневим відтінками. Встановлено ліміти показників сечі: відносна густина (незалежно від віку) – 1,010–1,038 г/см³; рН у кіз 5–18 міс. віку – 7,7–8,6, у трирічних і старше – 7,6–8,9; білок – до 18-міс. віку – 0–0,026 г/л ($\sigma = \pm 0,011$), у старших – 0,005–0,032 г/л. Протеїнурію встановили відповідно у 8,3 і 20,0 % кіз четвертої і п'ятої груп, що, напевне, вказує на порушення тубулярної реабсорбції білка мембраною щіткової кайми каналцевих клітин за латентного перебігу нефропатії.

Важливими показниками функціонального стану нирок є – креатинін і сечовина. Рівень останньої в сироватці крові кіз першої групи становив $4,6 \pm 0,35$ ммоль/л. Подібні величини її були і в тварин інших груп. Уміст сечовини в сечі у 5–6-місячних кіз становив $142,2 \pm 20,5$ ммоль/л. На такому рівні він залишався впродовж наступних шести місяців життя. У кіз 15–18-місячного віку показники сечовини знизилися на 27,0 %. Надалі рівень її має тенденцію до підвищення. Згідно підрахунків, уміст сечовини, незалежно від віку, повинен становити 41,0–265,0 ммоль/л, а індекс C_c/C_k – 13,0–40,0 (5–18 міс.) і 19,0–50,0 (у 3-річних і старше).

Вміст креатиніну в сироватці крові у кіз до 5-річного віку становив 90,0–175,0, у тварин старше 6-річного віку – 126,0–214,0 мкмоль/л; у сечі – 1730,0–5400,0 і 1770,0–7535,0 мкмоль/л відповідно у кіз першої–третьої і четвертої–п'ятої груп; ККР (коефіцієнт каналцевої реабсорбції) становив: перша – 92,0–97,0 %; друга – 94,5–98,0; третя – 95,0–97,5; четверта – 95,5–98,5 і п'ята – 90,0–99,0 %. При дослідженні осаду сечі встановили: лейкоцити та еритроцити – 0–5 клітин у полі зору; епітелій сечовидільних шляхів – 2–5 клітин в полі зору; солі фосфатів – у 38,5 % тварин третьої і по 50 % у кіз четвертої та п'ятої груп.